

Statsråden

Kommunal- og forvaltningskomiteen i Stortinget
Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
25/1523-

Dato
29. april 2025

Representantforslag 181 S fra stortingsrepresentantene Erlend Wiborg, Himanshu Gulati og Per-Willy Amundsen om en mer restriktiv politikk for sekundærbosetting og bosetting av innvandrere

Kommunal- og forvaltningskomiteen har i brev av 11. april 2025 bedt om min vurdering av representantforslaget fra stortingsrepresentantene Erlend Wiborg, Himanshu Gulati og Per-Willy Amundsen om en mer restriktiv politikk for sekundærbosetting og bosetting av innvandrere.

Forslaget lyder:

- 1. Stortinget ber regjeringen innføre bosettingsstopp for flyktninger i alle kommuner hvor ikke-vestlige innvandrere utgjør mer enn 15 prosent av befolkningen. Dette skal også gjelde på bydelsnivå i større kommuner.*
- 2. Stortinget ber regjeringen instruere IMDi om at de ikke skal anmode kommuner med over 15 prosent ikke-vestlige innvandrere om bosetting av flyktninger, og at disse kommunene ikke kan gis integreringstilskudd.*
- 3. Stortinget ber regjeringen sette som krav at kommuner med dårlige integreringsresultater og lite muligheter på arbeidsmarkedet ikke skal kunne bosette flyktninger.*
- 4. Stortinget ber regjeringen fremme de nødvendige lovendringsforslag for å sikre krav om selvforsørge ved sekundærbosetting, slik at flyktninger må bo i første bosettelseskommune inntil de er selvforsørget.*

Alle som har lovlig opphold i Norge bor i en kommune. Den første tiden i Norge kan personer som har fått innvilget flyktningstatus, kollektiv beskyttelse eller opphold på humanitært grunnlag, heretter omtalt som flyktninger, få tilbud om å bli bosatt etter avtale med kommune.

Familieinnvandrere får som hovedregel ikke dette tilbudet og de fleste flytter inn i samme husstand som referansepersonen. Øvrige innvandre må selv finne bolig i en kommune.

IMDi har klare føringer om at bosettingen skal være styrt og spredt, rask og treffsikker. Departementet fastsetter anmodningskriterier årlig etter anbefaling fra Nasjonalt utvalg for bosetting. Nyankomne flyktninger skal bosettes i kommuner der de kan få relevant kvalifisering, utdanning, arbeid og tjenester. På bakgrunn av innspill fra KS og fylkeskommunene, er det IMDi som beslutter hvilke kommuner som bli anmodet om å bosette flyktninger. Hvilke kommuner som blir anmodet, avhenger av hvor mange flyktninger det er behov for å bosette i løpet av et år. Alle kommuner blir anmodet når det er behov for å bosette mange. Når bosettingsbehovet er lavere, er det færre kommuner som blir anmodet. Regjeringen har tatt flere grep for å redusere antall ankomster av fordrevne fra Ukraina til Norge, og vi ser at antallet er redusert betydelig sammenlignet med i fjor. Det slår også ut i antall personer kommunene blir anmodet om å bosette. I så måte mener jeg grepene regjeringen har tatt har bidratt til å avhjelpe kommunene.

Jeg er opptatt av at bosettingen skal være styrt og spredt. Derfor bosetter vi over hele landet i dag. Jeg vil understreke overfor spørsmålsstillerne at det er kommunene som beslutter hvordan de ønsker å svare på anmodningene fra IMDi. Det er også kommunene som avgjør hvor i kommunen flyktninger blir bosatt. De lokalt folkevalgte kjenner egen kommune best, og det er de lokalt folkevalgte som velger hvor flyktninger bosettes. Regjeringen oppfordrer kommunene til å unngå at nyankomne flyktninger bosettes i områder med store levekårsutfordringer. Kort oppsummert mener jeg dette spørsmålet i like stor grad kan stilles til partiene som styrer de største byene i Norge, i og med det er de som til slutt bestemmer dette.

Det forslagsstillerne foreslår kan også føre til at flere flyktninger blir boende i mottak i lang tid, særlig i perioder når det er mange som skal bosettes. Det vil forsinke at de kommer i arbeid og blir selvforsørget.

Utfordringene med sekundærflytting i noen kommuner dreier seg i stor grad om at flyktninger, familieinnvandrere, arbeidsinnvandrere og deres etterkommere, ender opp i samme område/bydel i en og samme kommune. Enkelte kommuner på det sentrale Østlandet har de siste årene opplevd høy tilflytting av flyktninger og andre innvandrere som skaper utfordringer for kommunen.

Derfor ønsker regjeringen å tydeliggjøre ovenfor kommunene at personer som flytter i løpet av integreringstilskuddsperioden (fem år) og som ber om sosiale ytelser i tilflyttingskommunen, kan vises tilbake til første bosettingskommune, med mindre det er åpenbart urimelig. Regjeringen ser også på nye grep for å begrense sekundærflytting, herunder vurdere nye tiltak for at flyktninger skal bli boende i den opprinnelige bosettingskommunen.

For at flyktninger skal bli selvforsørget og boende i kommunen de er bosatt i, er det viktigste å sikre god bosetting og integrering. I integreringsmeldingen (Meld. St. 17 (2023-2024)) *Om integreringspolitikken: Stille krav og stille opp* varslet bl.a. regjeringen at det skal legges større vekt på muligheter for arbeid og utdanning i bosettingsarbeidet. Regjeringen jobber langs flere spor for å bedre integrering, herunder styrke norskferdigheter og øke sysselsettingen blant flyktninger. Regjeringen har derfor foreslått at målgruppen for introduksjonsprogrammet skal utvides og være arbeidsrettet for alle deltakere. Vi har også lagd et nytt nasjonalt digitalt norskopplæringskurs som gjør at enklere skal kunne kombineres med arbeid eller utdanning. Alt med mål om mer fleksibilitet og økt overgang til arbeid. Kutt i kvalifisering og norskopplæring vil derimot gjøre det vanskeligere å få en stabil tilknytning til det norske arbeidslivet.

Regjeringen vil også styrke bomiljøarbeidet og områdesatsingene, og blant annet se på hvordan kommunale og statlige virkemidler best kan brukes for å motvirke segregering i utsatte byområder. Bevilgningen til områdesatsinger er vesentlig styrket i denne regjeringsperioden. I statsbudsjettet for 2025 er bevilgningen over Arbeids- og inkluderingsdepartementet budsjett styrket med 10 millioner kroner til områdesatsinger i Oslo sør og Oslo indre øst sammenlignet med 2024. Midlene skal gå til forebygging av utenforskap og barne- og ungdomskriminalitet.

Som følge av styrt og spredt bosetting blir flyktninger bosatt i mindre sentrale områder enn befolkningen generelt. Bedre utsikter til arbeid, utdanning eller nettverk er hovedårsakene til at flyktninger flytter. Samtidig er enkelte tvunget til å flytte, som for eksempel volds- og trusselutsatte.

Jeg gjør ellers oppmerksom på at SSB bruker betegnelsen primærflyktninger om personer med asyl eller opphold på humanitært grunnlag, overføringsflyktninger og kollektivbeskyttelse. Betegnelsen sekundærflyktninger bruker SSB om familieinnvandrede til primærflytninger.

Med hilsen

Tonje Brenna